Rafinamentul senzorial al copilului

„Simţurile sunt organele «prinderii» imaginilor din lumea exterioară, necesare inteligenţei, la fel cum mâna este organul prinderii obiectelor materiale, necesare corpului."

MARIA MONTESSORI, *Pedagogia ştiinţifică,* volumul 1

Maria Montessori vorbea despre „perioada sensibilă" pentru a descrie momentul în care copilul este înclinat să îşi exploreze în mod spontan mediul înconjurător şi să îl asimileze, să înveţe natural şi cu uşurinţă.

Rafinamentul senzorial se realizează în mod firesc în perioada senzorială sensibilă, care se întinde de la naştere până la 6 ani, şi este cu atât mai bine ca mediul înconjurător al copilului să ofere multe ocazii de descoperiri nuanţate.

Dezvoltarea simţurilor

Simţurile reprezintă punctul de contact dintre lumea exterioară şi lumea interioară pe care şi-o construieşte copilul. Acestea reprezintă organele de „prindere" a lumii exterioare care favorizează construirea inteligenţei sale. Mâna, în special, altfel spus organul atingerii, este esenţială pentru elaborarea gândirii.

Un copil mic înţelege lumea care îl înconjoară prin percepţii. Deja în timpul vieţii sale intrauterine a început să îşi dezvolte simţurile: atingerea, începând cu a şaptea săptămână, mai ales în zona din jurul gurii sale, după aceea auzul, în special urechea internă, care, începând cu a opta săptămână, începe să îşi formeze labirintul, sediul echilibrului. La douăzeci şi opt de săptămâni, sistemul auditiv este construit şi funcţional. De asemenea, simţul gustului se dezvoltă între a opta şi a optsprezecea săptămână; mirosul se dezvoltă şi el foarte devreme, între a cincea şi a douăzeci şi cincea săptămână. Ultimul simţ care se dezvoltă este vederea. În jurul a douăzeci de săptămâni, bebeluşul începe să deschidă şi să închidă pleoapele. Cinci săptămâni mai târziu, el începe să îşi mişte ochii.

Sfaturi pentru a prezenta activitățile în cele mai bune condiții

- Fiți cu adevărat disponibili. Asigurați-vă că și copilul este la fel.
- Asigurați-vă că aveți materialul necesar pentru a realiza activitatea, în acest caz, că aveți jetoanele de culoarea pe care doriți să o prezentați copilului.
- Propuneți o activitate copilului, nu impuneți niciodată. Este vorba despre o activitate ludică și vie, nu o transformați într-o activitate rigidă și nici să nu o considerați ca pe o activitate școlară. Învățarea trebuie să rămână o plăcere.
- Ideal este să faceți cel puțin o dată activitatea singuri înainte de a o prezenta copilului, în scopul de stăpâni bine derularea activității și ordinea în care veți propune lucrurile.
- Arătați activitățile cu gesturi lente, făcând pauze.
- Propuneți copilului să facă această activitate cât de mult timp dorește el, lăsați-i timp să manipuleze obiectele.
- Luați-vă obiceiul de a numi materialul folosit.
- Fiți atenți să nu întrerupeți copilul, nici măcar cu încurajări, încercați să nu interveniți prea mult, observați înainte de a acționa.
- Însoțiți-vă copilul când așază la locul lor materialele folosite în cadrul activității. A așeza lucrurile în ordine face parte integrantă din activitate.
- Dacă este posibil, invitați copilul să refacă activitatea atunci când dorește, acum că acest material este disponibil, în stare bună și accesibil.

În acest pachet veți găsi...

77 de jetoane colorate

9 serii de culori degradate în 7 nuanțe + 11 jetoane de așezat pe perechi

3 jetoane transparente

56 de planșe de activități

11 planșe ilustrate cu elemente din natură

20 de planșe ilustrate cu fluturi

11 jetoane bilingve cu definiția noțiunilor (față/verso)

11 jetoane ilustrate care corespund acestor noțiuni

3 planșe mari de autocorectare

29 de bilete de lectură bilingvă (față/verso)

18 bilete de lectură pentru culori

11 bilete de lectură pentru noțiuni

Este important să pregătiți materialul în avans, triind jetoanele pe seturi înainte de orice folosire, deoarece diferitele activități prezentate necesită seturi specifice de jetoane de fiecare dată. Pentru o organizare optimală, puteți să folosiți plicuri sau folii transparente pentru a separa diferitele seturi de jetoane.

1 Așezarea culorilor primare pe perechi

Materiale

3 perechi de jetoane de culoare: albastră, galbenă și roșie.

Scop direct

- Deosebirea vizuală a culorilor. Rafinarea simțului cromatic.

Scopuri indirecte

- Rafinarea mișcării din proprie voință.
- Coordonarea dintre ochi și mână.
- Concentrarea.
- Dezvoltarea inteligenței prin evaluare, alegere, judecată, simț critic.
- Sensibilizarea față de frumos, față de artă.

Activitatea

- Invitați copilul să se instaleze cu cele șase jetoane de culori. Precizați că sunt jetoane de culori. Dispuneți jetoanele unul câte unul, în dezordine, pe o masă sau pe un covor, arătându-le copilului.
- Luați un jeton, arătați-l copilului și puneți-l în fața lui. Căutați-i perechea, arătându-i copilului cum să procedeze: să ia fiecare jeton, unul după celălalt, și să îl compare cu jetonul așezat în fața lui. După ce am găsit perechea, așezăm al doilea jeton în dreapta jetonului inițial. Procedați la fel cu celelalte două perechi, așezându-le sub prima pereche. Faceți o pauză.
- Amestecați jetoanele și propuneți-i copilului să găsească la rândul lui perechile.
- După ce a terminat, arătați-i copilului cum să pună jetoanele la locul lor. Invitați-l să o facă.

Variante de joc

- Distribuiți un jeton din fiecare culoare mai multor copii și spuneți-le să le ascundă în spatele lor. După care vor arăta pe rând un jeton și vor întreba cine are perechea.
- Puneți pe o masă un jeton din fiecare culoare și așezați-vă în alt colț al încăperii cu mai mulți copii. Scoateți un jeton din cutie și cereți unui copil să meargă să caute jetonul cu care formează o pereche. Aceasta este o așezare pe perechi de la distanță.

2 Așezarea pe perechi a celor unsprezece culori

Materiale

11 perechi de jetoane cu culori:
- culorile primare: roșu, albastru, galben
- culorile secundare: verde, portocaliu, violet
- culorile: roz, maro, gri, alb și negru

Scop direct
- Deosebirea vizuală a culorilor. Rafinarea simțului cromatic.

Scopuri indirecte
- Rafinarea mișcării din proprie voință.
- Coordonarea dintre ochi și mână.
- Concentrarea.
- Dezvoltarea inteligenței prin evaluare, alegere, judecată, simț critic.
- Sensibilizarea față de frumos, față de artă.

Activitatea
- Invitați copilul să se așeze cu perechile de jetoane. Numiți materialul.
- Scoateți una câte una cele trei perechi de culori primare, arătându-le copilului. Puneți-le pe masă în dezordine.
- Invitați copilul să le așeze pe perechi.
- Adăugați jetoanele cu culorile secundare, pe care le amestecați cu celelalte jetoane în dezordine. Invitați copilul să le așeze pe perechi. Dacă copilul are dificultăți, repetați exercițiul, eventual doar cu culorile primare, și opriți-vă acolo; în schimb, dacă copilul este în largul lui, continuați cu următoarele patru culori.
- După terminarea activității, arătați-i copilului cum să așeze jetoanele la locul lor.

Mai târziu
- Invitați copilul să numească fiecare culoare și să pună deoparte culorile pe care nu le cunoaște. Prezentați-i acele culori în timpul lecțiilor în trei timpi (a se vedea pag. 15).

Variante
- Dispuneți culorile pe masă și cereți-le copiilor să găsească în încăpere obiecte de aceeași culoare.
- Organizați așezarea pe perechi de la distanță.

Colours

red

orange

purple

yellow

green

blue

apricot colour